

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrise
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augustfeld & Emrich Leuner.
Hainrich Schalk. Rudolf Moos.
A. Oppelke Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Maroly & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o coloană 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarifar și învoială.
RECLAME pe pagina a 3 a o
seriă 10 or. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXI.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
8 fl., pe trei luni 5 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumă la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dnuș în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un esemplar 5 cr.
v. a. séu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 119.

Brașov, Luni-Marți 2 (14) Iunie.

1898.

Vărsarea de sânge din Dol.

I.

Ingrozitorea vărsare de sânge
dela Dol, în pacinul comitat al
Coșocnei, — unde nu s'a auđit până
ađi de nici un fel de mișcare în po-
por cu tendințe resvrătitoare, séu de
alte împotriviri ale lui în contra le-
gilor séu a autorităților publice, și
unde țeranii își vedeau în liniște de
munca câmpului și de micile lor
economii — a trebuit sé înspăim-
mante pe orți și ce om, care mai
are puțină inimă.

Trei morți, șapte greu răniți și
mulțime de vite nimicite: nu sé-
mână acesta c'un buletin de rășboi
după o bătăliă mai mică?

E vorba de un proprietar un-
gur și de sătenii români, și acesta
ne aduce aminte timpurile dinainte
de 1848, când câte-un crud nemeș
maltrata și schingiuia pe bieții séi
iobagi, simțindu-se stăpân chiar pe
vieta lor. Dér pe atunci, cu tóte că
poporul era sclav, totuși nu se putea
petrece un cas de o cruđime atât
de revoltătoare, ca cel petrecut Mier-
curea trecută în comuna românescă
Dol. Ar fi trebuit sé fiă o resculare
formală, ca sé cadă atâtea jertfe în
lupta sângeróșă.

Astăđi însă trăim în statul con-
stituțional, despre al cărui liberalism
și cultură s'a dus vestea și povestea
ajungând chiar până la urechile pu-
ternicului împérat al Germaniei.
Deci nu trebuie sé ne mirăm, că în-
tr'un astfel de stat înaintat și stă-
pănit de-o cultură atât de frumoasă,
vieta de om nu mai are aprópe nici
un preț, mai ales când e vorba de
nise țeranii români, cari își caută
dreptatea față c'un proprietar un-
gur. Din nenorocire acesta în diua de
ađi apare tot așa de privilegiat, ca
în vremile iobăgiei, cu singura deo-
sebite, că p'atunci n'avea ca cohortă
decât câți-va panduri cu puscă și
pistóle ruginite, pe când astăđi nu-
mai pe barba și pe omenia sa își
găsește asistență de gendarmii re-
gesci unguresci cu puscă de repetiția
sistem nou, cu cari numai unul sin-
gur póte sé culce la pământ într'o
minută dece țeranii „valahi“, cari nu
se pórtă după placul „domnului“ un-
gur.

Insé-și comunicatele foilor un-
guresci recunosc, că în Dol a fost
în certă satul întreg cu singurul
proprietar un-
gur de acolo, Bereczky,
un cămătar, care se dedase a es-
ploata poporul și cu pășunatul vi-
telor într'un mod neomenos; recu-
nosc, că întréga populațiune se crede
în dreptul séu de-a folosi o pășune,
ce se ține de proprietatea lui Be-
rezky și că nu numai un vechiú us
vorbia pentru acest drept, dér el
mai fú întărit și printr'o hotărîre a
representanței comunale sătesci.

Se vede dér lámurit din aceste
împrejurări, că bieții Români din
Dol sunt în dreptul lor, ba mai
mult, după o împărțășire venită din
isvor românesc, însu-și proprietarul
ungur Bereczky făcuse o învoială
verbală cu locuitorii satului pentru

modul și timpul folosirii acelei pă-
șunii din parte-le, dér Ungurul nu
s'a ținut de cuvânt, ci l'a călcat și,
drept recompensă pentru lealitatea
țeranilor, a adus gendarmii în sat
sé-i puse, ca pe nise câni.

Înainte de tóte se impune în-
trebarea, cum a fost cu puțință, ca
un om privat interesat în cauză, sé
póte mobilisa punctul de gendarmii
din apropiere și sé-l pună sub co-
manda sa? Cum s'a putut așa ce-
vași într'o țéră, unde la fiă-care pas-
te împiedec de legi și de ordonanțe
ministeriale, — în cea mai mare
apropiere a Clușii, centrul cultu-
rei unguresci din Ardeal, unde se
afă comanda gendarmeriei?

Spun comunicatele oficióse și
neoficióse, ca ceva de sine înțeles,
că acel Bereczky s'a dus la Hida și
a cerut dela solgăbiréul de-acolo
asistență de gendarmii. A și primit'o
pe cuvântul séu. Dér cum vine, că
acești gendarmii plécă cu cartușe-
rele pline de glónțe mortale în sa-
tul, ce după dișa proprietarului un-
gur era resvrătít, fiind lăsați sub
conducerea acestui privat, fără ca un
singur funcționar dela administrația
sé-i fi însoțit pentru a-se convinge
despre starea lucrului?

Se dice, că gendarmii au vrut
sé ajute proprietarului sé închidă
vitele locuitorilor, ce păceau pe
proprietatea sa, și conflictul a isbu-
cniț din momentul, când sătenii ro-
mâni s'au opus la acesta. Se mai
spune, că ei au tras clopotul într'o
dungă, s'au adunat cu toții și „pă-
reau“, că voiesc sé strimtoze pe
proprietar, și că-l împing încóce și
incolo; ba, đic comunicatele un-
guresci, țeranii sé fi dat brânci chiar
și unui gendarm.

Atâta — ce încă firesce nu este
de loc constatat, ba se înfățișeză
prin inșă-și logica faptelor ca o scor-
nitură — a fost de ajuns, ca gen-
darmii sé pună puscile la ochi, sé
țințescă drept asupra frunțașilor sa-
tului și sé impuse de sése-orți una
după alta în mulțimea adunată.

În care stat civilizat se mai po-
menesce un astfel de procedeu? La
Zulucaferi și în Indii s'au mai în-
têmplat asemenea masacrări sumare,
dér fără ca sé fiă dovedită resvré-
tirea poporului nu s'a întêmplat nici
acolo.

Atât de mare este volnicia și
cruđimea, ce s'a comis, încât nici
chiar raporturile unguresci nu pot
sé ascundă gravitatea enormă a ca-
sului și sélbătécia procederii, ci se
mărginesc numai a-le scusa în mo-
dul arătat și povestind, ca pupăză
pe colac, că protestarea Dolenilor
n'a fost decât rezultatul ațitărilor
unor agitatori români la ură con-
tra lui Bereczky, cari agitatori ar fi
pregătit de mult isbucnirea unei re-
volte.

După cruđime mai vine și ci-
nismul, și tóte acestea trebuie sé le
supórte sërmanii Valahi în așteptare,
că comisia, ce s'a dus la fața locu-
lui sé cerceteze cazul, le va da sa-
tisfacția pentru sângele nevinovat,
ce s'a vărsat în Dol.

Vorbirea I. P. S. Sale Metropolitului Dr. Victor Mihalyi de Apșa

în ședința din 7 l. c. a casei magnaților.

Esclența Vóstră, Domnule Președinte!
Ilustră Casă a Magnaților!

Când imi iau voie a vorbi la proie-
tul de lege, ce se afă pe tapet, o fac
acésta, ca sé-mi motivez votul. Ca Archie-
reu, Metropolit al provinciei bisericesci gr.
cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, sunt norocos
a avé în această casă dreptul de a sédă și
a vota; nu luați deci în nume de réu, că
mă restrîng numai la acele puncte ale
proiectului de lege, cari trebuie considerate
în interesul acestei biserici.

Când declar umilit, că în virtutea po-
sițiunii mele nu primesc acest proiect de
lege, trebuie sé spun și aceea, că dau es-
presiune numai vederii mele individuale,
pentru-că acum nu sunt împuternicit, sé
declar, că óre respectivii preoți, de cari se
îngrijesce acest proiect de lege, primii-vor
orți ba ajutorul oferit pe lângă condițiunile
puse de guvern? Cu tóte acestea declarând,
că acest proiect de lege nu-l primesc nici
măcar în general, mă provoc la acele prin-
cipii importante și la acele motive teme-
nice și adénc tăietóre, pe cari Ilustritatea
Sa baronul Desideriu Prónay a binevoit a
le aduce în contra proiectului de lege; dér
nu pot sé urmez Ilustrității Sale pe acel
drum țepiș, pe care a aflat de bine a ac-
centua în această înaltă casă, că nu póte fi
vorbă de paritate, de egalitate de drept
acolo, unde biserica catolică cu averea sa
cea mare este în stare a statori congrua
preoților séi la un minimum potrivit cu
posiția lor, și când Ilustritatea Sa a ac-
centuat, că la urmă și averea bisericii ca-
tolice este o dotațiune de stat. Fiă-mi
iertat, domnilor magnați, sé spun, că eu
nu determin natura averii după isvorul,
din care a eșit, ci după destinațiunea la
care ea este chemată, căci decă conside-
răm lucrul așa, cum îl consideră Ilustrita-
tea Sa, atunci are drept, deși rétăcesce, și
acela, care ar afirma, că ce întră sub titlu
de dare în cassa statului, este averea sin-
gurativilor contribuenți. Sé nu considerăm
decl, că de unde a venit averea, ci că ce
destinațiune are. După venite contribuim
cu toții pentru provederea cassei statului,
dér ceea-ce a intrat odată acolo, are des-
tinațiune de stat, și nimeni nu o mai póte
numi avere privată și nu póte dice, că
contribuirea aceea este averea sa, deóce-
din acea contribuțiune se acoper cheltue-
lile acelor scopuri, de cari se îngrijesce
statul. Tot asemenea, ceea ce are odată
destinațiune bisericescă, — acésta fórté
bine o scie Ilustritatea Sa ca curator su-
prem al bisericii augustane, — ceea-ce a
fost oferit spre scopuri bisericesci, aibă ea
orți-ce origine, fiă ea fundațiune orți dota-
țiune: aceea este avere bisericescă, și toc-
mai din acest motiv imi iau voiă a-mi ri-
dica glasul în contra acestui proiect de
lege și a constata, că aci nu despre aceea
este vorbă, ca sé ajungem în raport de
mai mare atérnare față cu statul ca ajută-
tor, decât cum am atérnat până acum, ci
în aceea ce privesc biserica gr. catolică,
sunt silit a atinge, că pe când bisericele
amintite în paragraful 3 în schimb pentru
un anumit minimum de venit determinat
ajung — decă ajung — într'un raport de
atérnare mai mare, pe atunci biserica gr.
cat. în sensul paragrafului 1 fără de nici

un ajutor determinat ajunge la aceeași
atérnare, în care ceilalți ajung numai pe
lângă un ajutor determinat.

Ilustră Casă a Magnaților! Relativ la
întregirea venitelor preoțesci din bisericele
catolice, acest proiect de lege declară, că
aceea întregire este acum numai sub regu-
lare, și promite, că până nu se va sévéri
acésta regulare, legislațiunea va lua în
budget o sumă separată, din care sé se în-
tregescă interimal venitele aceloră dintre
acești preoți, cari se afă în raporturi ma-
teriale mai nefavorabile. Așa dér, ce va
întregi înaltul guvern? Vedeți, că numai
acum a binevoit a aminti Esclența Sa
domnul ministru, că pentru catolicii încă
nu este determinat minimumul acela, care
trebuie întregit. Întreb deci, că ce fel de
congruă, că ce fel de dotațiune voiesc sé
facă guvernul ungar prin acest proiect de
lege, în deosebi prin paragraful 1 din acela
și deosebit cu privire la biserica greco-
catolică? Au dóră vré, sé întregescă con-
grua de 315 fl., ce a fost până acum în
Ungaria, asigurând pe aceia, cari nu au
încă venit de 315 fl., că le o întregescé
până la 315 floreni; orți dóră vré, sé între-
gescă congrua transilvană, unde se scie,
că venitul preoțesc enunțat din partea gu-
vernului face 210 fl.? Acésta binevoiti a-o
întregi? Așa déră, decă în paragraful prim
al acestui proiect de lege nu se determină
minimumul de esistență pentru preoți, ur-
marea este aceea, că în acest proiect de
lege nu este vorbă de întregirea venitului
preoților gr. cat. Cu tóte acestea puterea
disciplinară a domnului ministru de culte
și instrucțiune publică contemplată în pa-
ragrafi 7, 8 și 9 ai proiectului de lege pe
temeiul, că paragrafi 1 și 2 se pun acolo
în parentesă, se manifestă în formă de lege
și asupra preoților noștri, tocmai așa, ca și
când prin proiectul acesta de lege s'ar
asigura și preoților gr. cat. un minimum
de 1600 coróne la an.

Ilustră Casă a Magnaților! Nu vé su-
pérați, că m-am luat voie a aminti acestea,
de óre ce e vorbă despre aceea, ca sé-mi
manifestez convingerea individuală cu pri-
vire la acest proiect de lege. Este cu mult
mai grea situațiunea, în care a ajuns clerul
greco-catolic și cu deosebire clerul tran-
silvan prin procedura urmată față cu el de
la anul 1895 încóce din partea înaltului
guvern. Se scie, că clerul transilvan capéță
ajutor de stat dela 1863. Dér acest ajutor
așa a fost dat atuncea, încât șeful respec-
tivei diecese, Episcop ori Archiepiscop, în
confelegere cu consistorul séu sé-l împărță
și sé presente cuitanțele despre ajutorul
împărțit. Praxa acésta de drept continuată
de 33 de ani, acurată prin prescripțiune
legală, Esclența Sa domnul ministru, —
mărturisesc, că în urma unei hotărîri a
consiliului ministerial — a sitat'o simplu
și și-a rezervat și-și libertatea împărțirii
pe viitor și determinarea sumelor de îm-
părțit. (Aprobare în stânga). D-vóstré apro-
bați aceea, că asupra averii bisericesci nu
biserica dispune! Ceea ce statul dá pentru
ajutorarea bisericilor, este contribuire; ceea
ce implinesce patronul sub titlu de drept
și dorință patronală, aceea este contri-
buire, care nu se póte subtrage dela des-
tinațiunea sa. Dér mai târđiu în anii
1895, 1896 și 1897 legislațiunea a binevoit
a lua în budget o anumită sumă pentru
ajutorarea preoților mai slab dotați. Cu
privire la acésta sumă guvernul actual, —
fiind-că aici nu subverséză prescripțiunea

de 33 de ani, — a putut determina, că în ce mod doresce și voiesce, să împartă acest ajutor. Asta o putea face, dăr egală măsură, ce a fi binevoit a o accentua aci, pentru noi s'a arătat nefavorabil în aceea, că suma votată înaltul guvern nu a estradat'o respectivei diecese, ci el însuși a împărțit'o; lista propusă din partea dieceșii revăduț'o și a dat cui a voit, ér cui nu a voit, pe acela l'a apăsă. Mă rog de iertare, o ast-fel de procedură, când e vorba de beneficiu, când respectivul nu are alt venit de bani, decât ce a căpătat dela stat, lovesce în jurisdicțiunea bisericească, și pentru aceea mărturisesc, că puterea disciplinară a înaltului guvern contemplantă în paragrafi 7, 8 și 9 este degradarea bisericii, într'u cât pe servitorii bisericii îi pune sub două feluri de autorități disciplinare. Eu având decî în vedere scăderea aceea a proiectului de lege, că deși face dispozițiune interimală, nu determină un anumit minimum, cu care voiesce, să întregescă congrua preoților greco-catolic; considerând mai departe, că proiectul acesta deși nu determină minimumul de esistență, totuși supune pe preotul gr. catolic unei nouă autorități disciplinare; și după-ace acest proiect de lege stă în contrast cu paragraful 24 al articolului de lege LIII din 1868, care dă, că formarea de comune nouă bisericești și de adunări bisericești, schimbarea bisericilor filiale în biserică matre și a bisericilor matre în biserică filiale se ține de drepturile exclusive ale confesiunilor; după ce în acest proiect de lege vîd restrînsă această jurisdicțiune a bisericilor: eu nu pot primi acest proiect de lege, ca basă la desbaterea specială.

Erăși cestiunea cvotei.

Scim, că din nou este pusă la ordinea zilei cestiunea cvotei. Sâmbătă s'au început în Viena tractările verbale între cele două comitete ale deputațiunii austriace și ungare pentru cvotă.

Aceste subcomitete, compuse din câte 7 membri, s'au intrunit Sâmbătă în 11 Iunie. Subcomitetul deputațiunii austriace, precum reese din discuțiune, are de gând a propune o nouă modalitate pentru stabilirea cvotei.

Până acuma deputațiunea austriacă pentru cvotă a pretins să se ia ca basă pentru stabilirea cvotei fiă-cărui stat cifra populațiunii. Deputațiunea ungară însă n'a primit această modalitate. Acum subcomitetul deputațiunii austriace voiesce să propună, ca raportul de contribuire la cheltuielile comune să se afle și să se stabilească pe baza tabelelor asupra dărilor directe și indirecte în amîndouă jumătățile monarhiei, cari ambele au fost prezentate de ministrul de finance austriac.

De aici se conchide, că deputațiunea austriacă e gata de-a se înțelege pe această nouă basă, și se crede, că astfel va fi posibilă ôre-care apropiare.

Propunerea deputațiunii austriace încă nu este precizată cu cifre. Se dăce însă, că ea va propune un raport de cvotă, după care *Austria ar avé să contribuie la cheltuielile comune circa 62¹/₂%, ér Ungaria circa 37¹/₂%.*

Erî s'au continuat consultările deputațiunilor pentru cvotă și se crede, că vor dura până Marți. Se crede tot odată, că deputațiunea ungară va lua în considerare propunerile deputațiunii austriace.

Membrii celor două subcomitete au fost invitați Sâmbătă la prânț la ministrul-președinte Thun.

Situațiunea în Austria.

În fața ședinței de mâne a camerei vieneze, care se crede, că va fi cea din urmă în această sesiune și în care se așteptă nisce enunțări grozave din partea guvernului, organul de frunte al partidei progresiste germane „N. Fr. Presse“ face în numărul său de erî unele observări importante.

Cel mai mare preț, dăce numita fôjă, l'a pus contele Thun în insti-

tuirea unei comisiuni a limbilor. La început pôte i-ar fi succes ușor a ajunge această țintă. Acum însă îndazar se ostenește a tracta cu partidele pentru votarea acestei comisiuni. Cea mai mare piedecă o vede „N. Fr. Presse“ nu în opoziția stângei germane, ci în atitudinea dreptei, care de témă, ca nu cum-va să se găsească o majoritate pentru desființarea ordonanțelor de limbă, ar fi în contra unei înțelegeri asupra comisiunii limbilor. Sesiunea se va sfîrși dăr, dăce „N. fr. Pr.“, fără de comisiune pentru pact, fără de comisiune bugetară și fără de o comisiune a limbilor. Problema e simplă: vré contele Thun să împace, séu să subjuge pe Germani? Greutățile nu sunt numai în parlament, ci și în guvern. Contele Thun a așteptat, ca lucrul să se clarifice din sinul camerei, dăr din contră, clarificarea trebuie să vină dela ministeriu.

Cu alte cuvinte, fôja germară așteptă, ca contele Thun în momentul din urmă să caute a delătura rezistența Germanilor, desființând ordonanțele de limbă și dând declarațiunii liniștitore cu privire la siguranța constituției:

Êtă ce dăce ea cu privire la această:

Contele Thun n'are, decât să declare camerei, de despărțire, că nici-odată nu se va atinge de constituția, și îndată se va găsi terenul pentru o înțelegere. Inafară de ordonanțele de limbă, Germanii sunt gata la o pace onorifică. Aceste ordonanțe însă trebuie să fiă cassate, fiind-că e cu neputință, ca Germanii să plătescă un nou preț pentru pace, séu să intre în tratări cu o națiune, care e deja în posesiunea celor mai însemnate concesii.

O mijlocire între Germani și Cehi însă devine imposibilă, îndată-ce siguranța constituției nu va fi mai pe sus de orice îndoială. Chiar și numai posibilitatea, că guvernul ar cuteza a sévirși o lovitură de stat pentru ordonanțele de limbă, ar face, ca îngâmfarea și încăpăținarea Cehilor să devină fără margini. Constituția e ađi singura garanția a pactului în Ungaria și Boemia; pe ea se basază armata comună, legătura economică a monarhiei și restabilirea stărilor normale între națiunile Austriei. Absolutismul ar aduce țările noastre într'o dependență atât de mare de Ungaria constituțională, încât am cădă la rangul unei Croație. Federalismul, precum și alegerea parlamentului central de cătră diete prin delegați, ar face, ca minoritățile să fiă date fără nici un scut pe mâna majorităților naționale și ar provoca pericolul unor conflicte sângerose.

O monarhia mare în centrul Europei nu pôte să-și delătura încurcăturile interiere după obiceiul republicilor sud americane, séu după esemplul tinerelor popóre balcanice. O lovitură de stat ar lovi în respectul, ce și-l dătesce monarhia însă-și.

Acestea sunt părerile organului de frunte al stângei germane. Ce dăce și ce cred Cehii, am vîdut deja din enunțăriunile diarului „Narodni Listy“. Din Viena se mai anunță, că între contele Thun și partidele dreptei s'a sévirșit o apropiare. Diua de mâne va clarifica, pôte, situațiunea

DINAFARĂ.

Politica esternă a Angliei. În camera comunelor din Londra a fost o discuția fôrte interesantă la 11 Iunie n. asupra politicei esterne a Angliei. Deputatul *Asquit* a cerut lămuriri dela guvern față de întrebarea, că ce a făcut, ca interesele industriale și comerciale ale Angliei să nu sufere știrbire în China prin *Ruși și Germani*, înimiciei vecinici ai *Angliei*. Rusia este dușmanul Angliei în Asia, prin urmare nu-i pôte fi amic în Europa; totuși ar ține mai mult la Rusia, decât la Germania,

fiind-că cu acesta n'ar puté să încheie nici alianță pe nimic. *Asquit* a recomandat guvernului, ca *Anglita* să nu se dimită în combinații cu astfel de puteri, ale căror interese (America) nu se unesc de loc cu ale ei.

Secretarul de stat *Curson* și-a dat silința a dumeri pe orator, arătând asupra avantajilor, pe cari *Anglita* le-a câștigat până acum în China fără de a purta război și fără de a se certa cu celelalte puteri.

Chamberlain, ministrul coloniilor, a declarat, că doresce mai bucurosi raporturi bune cu Germania, decât cu Rusia, de vreme ce interesele Angliei în China sunt mai apropiate de ale Germaniei, decât de ale Rusiei. „Nu cunosc politică mai slabă — dăce oratorul — decât aceea, care urgiteză un lucru, ce nu se pôte ajunge fără de război“. El ceru mai departe raporturi seriose și intime cu Statele-Unite ale Americii, fiind-că o alianță între *Anglita* și America ar fi bună pentru amîndouă națiunile și pentru civilizația.

Între cei ce au atacat guvernul a fost și *Harcourt*, combătînd aspru discursul lui *Chamberlain* dela Birmingham. Acest discurs, dăce vorbitorul, nu ni-a câștigat nici prietină, nici aliați.

Armările Rusiei. Țarul Rusiei a dat un ucaz cu privire la noua organizare a artileriei de rezervă și supplementare. După acest ucaz în timp de război vor fi formate atâtea brigade de artilerie ale rezervelor, câte corpuri pedestre de armată rezervă are Rusia europeană și Caucazul. Ordonă mai departe ucazul, ca în timp de război să se înființeze trei brigade supplementare de artilerie cu câte 12 baterii ușore, apoi o secțiă de alte tunuri și 19 baterii separate. Pentru scopul înființării celor 164 baterii de rezervă în timp de război, trebuie să se susțină în timp de pace 40 brigade de artilerie de câmp în rezervă și o brigadă de munte, ér pentru înființarea a 55 baterii supplementare în timp de război, să se susțină în timp de pace 5 baterii separate.

Armările Germaniei. Din Berlin se telegrafază, că Germania încă își va reorganiza pe base nouă artileria. Din corpurile deja existente se plănuesce a-se forma câte-va corpuri nouă, așa că Saxonia va primi un al doilea corp cu garnisóna în Lipsca, Bavaria al treilea corp cu garnisóna în Nürnberg. Prusia va primi corpul al opt-spre-decelea cu garnisóna în Mainz. Nu se scie încă, că ce pretensiuni va ridica guvernul față cu cavaleria. Cercurile militare cred, că contingentul de față nu e suficient și că vor fi sporite și trupele de bicicliști. Opinia generală e, că guvernul va cere pentru fiă-care corp de armată câte-o trupă de cavalerie, care va face serviciu de curier. Guvernul militar le cere tôte acestea, ca să țină pas cu Franța, care continuă a-și mări cadrele armatei.

Din Peninsula-balcanică. O scire telegrafică din Belgrad anunță, că *Arnăuții* uniți cu miliție turcească au pîtruns pe la Mahabnina în Serbia. Pădătorii de graniță sârbesci au purtat adevărată luptă cu ei și în fine au trebuit să se retragă dinaintea năvălitorilor, avînd mai mulți răniți. *Arnăuții* au aprins apoi comuna. Guvernul sârbesc a trimis miliție.

Între *Montenegrii* și *Mohamedani* s'a dat o luptă în apropiere de Bezana. Din amîndouă părțile au cădut mulți.

Măcelul din Dol.

Cetitorii noștri cunosc în linia-mente generale măcelul comis de cei 4 gendarmi din Hida în comuna Dol asupra Românilor, dintre cari trei au cădut morți, ér șapte greu răniți. Revenim ađi asupra acestei crime dând următoarele amînunțe asupra ei.

După cum i se scrie „Tribunei“ din Sibiu, în primăvara anului acestuia s'a ținut adunarea generală a proprietarilor,

unde poporul, în conștelegere cu numitul *Bereczky*, a statorit modalitățile și prețul de pășunat pe anul acesta. A avut acest *Bereczky* și un pămînt cu trifoiu, tocmai în capul satului, pe unde treceau vitele la pășune. Poporul a dăc: D-le! Dăcă îți dăm de pășuna cât ceri, slobodi-ne spre pășunat și acest pămînt cu trifoiu, care ne stă așa în cale. La ce *Bereczky* a rugat poporul, că barêm până la Rosalii să încunjure trifoiul, și atunci cosindu-l, va slobodi pămîntul să-l folosescă de pășunat. Timpul a sosit și a trecut, și sătenii au cerut să le slobodă pămîntul după-cum le-a promis. *Bereczky* însă n'a voit să cedeze, ba i-a amenințat, că acum de ciudă nu va slobodi pămîntul până la toamnă.

În frunte cu judele comunal, cu curatorul bisericesc și cu jurații comunali, toți ômenii de frunte și cu puțină carte, au hotărît, în urma acestei necualificabile purtări, ca în 7 Iunie, adevă Marția trecută, să mîergă dîșii cu tôte vitele de pe pășune și se le bage pe trifoiul lui *Bereczky*. Așa s'a și întîmplat. Faimosul fecior al lui *Bereczky* s'a pus cu pușca încărcată înaintea vitelor și a ômenilor, amenințîndu-i cu mörte, de vor păși pe trifoiu. Dăr' în deșert! Ômenii și-au executat hotărîrea luată, care, deși după lege era necorectă, în fond era justă. *Bereczky* în 7 Iunie a făcut arătare pretorului din Hida contra acestui fapt, o simplă *transgresiune* de câmp, care momentan a și ordonat notarului, să mîergă la fața locului, să cerceteze lucrul, și să facă raport despre cele întîmplate. Fiind comunicația poștei fôrte greoie, notarul nici astădî nu a primit ordinul pretorului. Sătenii din Dol și au ținut vitele pe pămîntul cu trifoiu al lui *Bereczky*, fără ca vre o procedură să se fi pornit contra lor până ađi. Vîdînd *Bereczky* această, și-a trimis ficiorul la pretura din Hida, unde nefiind acasă protopretorul, ci numai pretorul, un băiat ales acum de-o săptămîună provîduț cu aceeași tactică, sciință, zel și cu aceeași ură față de noi, ca și cel-ce a înscenat măcelul dela Mehadica. Feciurul lui *Bereczky*, folosindu-se de aceste calități ale substitutului, a predat lucrul așa, că în urma ordinului de ieri, notarul ar fi eșit la fața locului, dăr nu ar fi putut satisface ordinului. Ômenii s'ar fi opus, nu pot zălogi vitele etc. Pe scurt el conchide, că notarului îi trebuie ajutor de forță brachială: *gendarmi*. Credutul de solgăbiru dă momentan ordin gendarmilor, că numai decăt să mîergă la Dol, ca să fie într'ajutor notarului de acolo într'u disciplina pe Valahi. Notar nu era în Dol, ca n' palmă. Procedura n'a fost începută: prin urmare de opunere din partea sătenilor nu putea fi vorba.

Mîergînd gendarmii la Dol s'au pus pur și simplu la dispoziția și comanda lui *Bereczky*, care înarmîndu-se dimpreună cu ficiorul său, dimpreună cu gendarmii s'au dus la pămîntul cu precina. Aci ei nu voiau nici mai mult, nici mai puțin, decât ca să închidă 200 de vite, ca apoi să nu le slobodă până nu vor plăti ômenii ce vor cere ei, fără de-a mai face multă judecată. Ei au și mîanat vitele în sat să le închidă la *Bereczky*. Ômenii auzînd de veste au eșit înaintea lor și i-au rugat, ca să nu le închidă tôte, că se pot bolnăvi, ci să închidă câte una dela fiă-care gazdă, séu de nu, vor da zălog. De alt-fel ei toți, cu tôte averea lor garantîndă despre pagubă înaintea legei. Într'aceea s'a tras clopotul într'o dungă și mulțime de popor, cam 150—200 inși s'au adunat la fața locului. Cu tôte declarațiunea leală a sătenilor — după cum spun martorii oculari. — *Bereczky* a comandat, și gendarmii au dat foc în ômeni și în vite.

Judele comunal a fost pușcat prin șele, curatorul bisericești prin piept, fétul bisericesc prin cap, așa încât momentan i-au sburat creierii. Toți trei au rêmăs morți! Alți ômeni au fost greu răniți. Asemenea și multe vite.

Lui „*Egyetértés*“ i-se scrie de asemenea, că acest *Bereczky* a trăit în continuă cêrtă și dușmăniă cu locuitorii români ai comunei, și el, contra hotărîrei comitetului comunal, a oprit vitele Românilor să pască

pe proprietatea lui, deși hotarul comunei e necomasat.

După-ce fôia ungrăscă descrie scena grozavă a omorurilor și rănilor, spune, că „în comună e acum liniște sub impresiunea fricii, dăr cu toate acestea, existând temerea de izbucnirea răsunării poporului, gendarmeria a fost înmulțită“.

„Pesti Naplo“, publicând un raport tendențios, dă totă vina locuitorilor români din comună. Vorbind despre isprava gendarmilor dice, că cei căzuți jertfă sunt: Vasile Zah, crâșnic, care a fost pușcat prin cap murind imediat; Bria Mitru, curatorul bisericăi, căruia un glonț i-a pătruns prin grumăși și eșind a nimerit și pe ténérul de 18 ani Bria Vasile în partea de sus a piciorului; juratul Vasile Fornea a fost nimerit drept în inimă, ér Ion Bria în abdomen, eșindu-i glonțul prin spate: amândoi au căzut morți.

„Egyetértés“ comentând faptul petrecut dice, că crima brutală comisă la Dol „a amărit la infinit populațiunea pacnică a comunei și e temere acum, că ea va servi de nutremânt agitatorilor valahi pentru nouă agitațiunii contra Maghiarilor“.

Acest comentariu dă măsura sentimentului de „dreptate“ și „umanitate“ a contrariilor noștri, cari ar vré, ca în fața seltăbăției barbarii comise la Dol, Români să tacă și să-și plece fruntea, ba să sărute chiar mâinile acelei hiene, care în fruntea gendarmilor a provocat și sèvrșit această oribilă crimă.

Décă criminalii vor scăpa de pedépsa omenescă, nu vor scăpa de osénda puternică și dréptă a lui Dumnezeu.

SCIRILE DILEI.

— 1 (13) Iunie v.

Regele Carol la Petersburg. Diarele din Petersburg aduc scirea, că familia regală română va sosi în capitala rusă în 2 Iulie și va descăleca în marele palat.

Ședința Directorului Fundațiunii Șulțane — serie „Unirea“ — în anul acesta a fost fixată pe astăzi în 11 Iunie. Dintre membrii mirenți ai acestui Directoriu s'au prezentat următorii Domni: Iosif Pop, Ioan Mezei și Alesandru Onaciu juđi de Curie în Budapesta; George Pop, director financiar în Nyiregyháza, Ladislau Hossu jude de tablă în Cluși, Leontin Pop, jude de tribunal în Cluși, Ioan Gerasim, jude de tribunal în Alba-Iulia, Iuliu Bardoși, inspector scolastic în retragere în Sibiu, Vasiliu Hârșianu avocat în Sibiu și Dr. Alexandru Pop medic arhidieceșan în Blăși.

O comisiune ministerială de trei persoane a sosit ér la Brașov, pentru ca, după cum se asigură, să revideze cassa orașului, comptabilitatea și administrarea averilor orașenesci.

Distingerea baronului Vassilco. Cetim în „Patria“ din Cernăuți: „B. R.“ aduce depeșă, că la alergările de cai, care a avut loc Marti la Freudenu, a cercat Archiducele Francisc Ferdinand de Este pe șeful casei sale de vânătoare contele Abensberg-Traun, să-i prezinte pe dep. nostru d-l bar. George Vassilco. Alăța Sa a conversat apoi vreme mai îndelungată cu d-l bar. Vassilco. ceea-ce se consideră de o deosebită distincțiune. Este evident, că A. Sa I. a căutat să dea deputatului nostru o satisfacțiune strălucită pentru infectele injurii, cu cari a regalat presa maghiară pe Br. Vassilco pentru abordarea cestiunii naționale în delegațiunii.

Statua generalului Florescu. Vineri s'a instalat în grădina Episcopiei din Bucuresci statua generalului Florescu. Statua e o lucrare originală: o tévă mare de tun masivă, aședată cu gura în sus. La mijlocul țevei e prins un medalion cu bustul generalului Em. Florescu, bust foarte reușit, avéud de desubt inscripția: „Oficéru armatei române — generalului Em. Florescu“. So-clul statuei e format din ghiulele de tun. Diua inaugurării statuei nu s'a fixat încă.

Catastrofă în Agram. Sâmbătă dimineața orașul Agram, capitala Croației, a fost ajuns de-o mare catastrofă. Des de dimineață nori negri acoperiră bolta cerescă și în curéud fulgere și trăsnete prevestiră nenorocirea. O plóie mare începú să cadă și ea din ce în ce mărindu-se ținú o oră întregă. A fost o rupere de nori rară în felul ei. Valea numită Medvesca, ce curge prin mijlocul orașului, începú să se umfle puternic. Ea eși din alvia, de pe dealuri valurile ei turbate aduceau trunchii de arbori, cari s'au baricadat dinaintea unui pod din oraș, așa că ori-cine putea să vadă catastrofa cu ochii. Apa umflându-se eși din matca ei și inundă localitățile din apropiere. Mai târziu străbătú adénc în oraș. Ea umplú la început pivnițele, apoi se vèrsă pe strade și la înălțime de un metru năvăli asupra celor mai frumoșe părți ale orașului. Strada cea mai frumoasă din Agram, unde obicnuiesce a se plimba lumea elegantă și unde sunt cele mai bogate prăvălii, strada Ilica, încă fú inundată. Apa pătrunse în bazarul Altschul și a pustiit toate magasiile și depositele. În câte-va minute întreg bazarul era o ruină. Curentul furios, deschidându-și cale, pătrunse pe piața Iellacici și valurile isbiau puternic în statua fostului ban și comandant croat. Apa pătrunse și în câte-va cafenele nimicind tot ce află în cale. Mari pagube a făcut și în fabrica de pielărie. Paguba pricinuită trece peste o jumătate milion.

Omagiul copiilor de școlă vienesi. Vineri, în 17 l. c., se va arangia, din incidentul jubileului împératului, cortegiul festiv omagial al școlărilor. Vre-o 70,000 de școlari vor lua parte la acest cortegiu, care va fi precedat de heroldi în costume medievale germane. Fiă-care școlă va eși cu stégul ei, vor merge câte patru școle lângă olaltă în câte șese rânduri. Réndul dintăi, al școlărilor, va purta stegulețe, ér réndul întâi al fetelor va purta lente. Cortegiul va fi împărțit după arondismente. În cortegiu se vor afla musici militare, cari vor cânta pe timpul defilării școlărilor înaintea împératului. În fața cortului împératesc e ridicată o tribună pentru 800—1000 de cântăreți. Pe această tribună școlarii vor cânta la sosire și la plecarea câte-o strofă din imnul popular. Defilarea înaintea împératului va dura cam o oră. S'au luat măsurile cele mai serioșe pentru siguranța copiilor, ca în cas când s'ar bolnăvi vre-unul, să i-se dea imediat ajutor medical, ér pe strade să nu circule trăsurile până când vor trece copiii pe-acolo etc.

Provocare pentru maghiarizarea numelor. E lucru vechi, că cele mai tanatice și periculoșe unelte ale maghiarisării au fost și sunt tocmai cei-ce și-au schimbat numele lor cinstite nemaghiare cu nume maghiarizate, marcând astfel fățiș lăpédarea de némul lor.

În fruntea acestor triști eroi ai și mai tristei epoci de maghiarizare a numnlor se află, fără 'ndoială, faimosul primar din Budapesta, care numai decurénd s'a făcut din Haberbauer — Halmos. Ca și când ar voi să-și spele rușinea acestei desertiunii, amintitul „Halmos“ stăruie în tot chipul, ca să atragă după sine și pe alții. Așa a adresat o scrisóre circulară către toate oficiile și instituttele capitalei ungare, în care provócă pe toți impiegații comunei să și maghiarizeze numele. Vom cita numai un pasagiu din această scrisóre, în care se oglindéză pe deplin micul suflet de marmeluc al faimosului „Halmos“.

„Numai un prejudiciu, séu o sfielă copilărescă, dice „Halmos“ — Haberbauer, pôte să privéscă ca a jertfă ceea ce opiniunea publică lămurită (?) consideră, ca o datorii patriotice. Noi suntem o națiune mică, încungiuată de milioane de națiuni streine de noi în origine și interese, din care causă interesul nostru pretinde zelósa cultivare a consciinței naționale și a comuniunii de rassă. Este îninteresul țerei cu deosebire, ca capitala ei în administrația și în manifestatiunile sale interioare să devină în adevér capitala națiunii maghiare.“

Consciință națională și comuniune de

rassă? Cu cine? cu Haberbaui și soții lui șvabi și jidovi maghiarizati? — Halal de o astfel de consciință și comuniune!

Aniversarea revoluției dela 11 Iunie 1848 în România. Vineri s'era s'a întrunit la primăria capitalei, comitetul general pentru organizarea aniversării zilei de 11 Iunie v. 1848. Intre cei de față se aflau miniștri Palade și Stolojan, apoi d-nii C. Nacu, C. Dimitrescu-Iași, Crătescu, Carada, Misir, general Angelescu, Vlădescu, Butculescu, Dr. Râmnicéanu, etc. A presidat d-l Bălcescu. C. Nacu a comunicat comitetului, că în întrunirea de Joi președintele Ligei M. Vlădescu a declarat, că comitetul Ligei primesce să ia parte la serbare, însă cu condițiunea, ca oratorii Ligei să fiă inscriși între oratorii oficiali și cu ocazia serbării Liga să-și păstreze absoluta ei îndependență. Acesta hotărîre a comitetului Ligei a fost combătută de d-l Dimitrescu-Iași. D-l Vlădescu a declarat din nou, că nu pôte modifica decisiunea comitetului Ligei. După această comitetul serbării a hotărît, ca serbarea să se facă în 11 Iunie. În cestiunea această va mai fi o întrunire.

În privința programului, timpul fiind foarte scump s'a fixat la cele ce urméză: 1) Un serviciu religios pe platoul dela Filaret. 2) O procesiune la mormintele pompierilor dela 13 Sept. 1848. 3) Discursuri la ambele locuri mai sus menționate. 4) Impărțire de medalii comemorative. 5) O publicațiune de lux, cu raport la evenimentele acelei epoci. 6) Impărțirea unei foi volante cu discursurile, ce se vor ține. 7) O reprezentațiune populară. 8) Întreg orașul iluminat splendid. 9) Musici vor cânta pe piețele principale și bande de lăutar prin cartierele mai depărtate. 10) Focuri de artificii.

Résboiul ispano-american.

Deja dela începutul résboiului era de prevédut, că Spania ori cât de statonic și de vitejescă ar susține o luptă inegală cu America, puterea covérșitoare a acesteia va face, ca Spaniolii să fiă înfrânți în insulele, cari de mult forméză obiect de litigiu între celea două puteri.

După cum s'a vèđut din scirile sosite în urmă, Americanii au blocat cele mai de frunte orașe și porturi din Cuba (Havanna și Santiago). Ei n'au cucerit încă până acum aceste orașe, au bombardat însă cu flota lor bastioanele dela Santiago și spre résărit dela acest punct, li-a succés a debarca trupe mai mici, cari unindu-se cu réscolății, atacă cu mult fanatism pe Spaniolii în acelea părți, de-unde operațiunile belice ale corăbiilor nu pot avé succese pozitive.

Toate acestea sunt însă numai începutul acelor mari operațiuni militare, pe cari Americanii speră a-le desfășura, decă armata lor de 27,000 de ómeni, care plutesce încă pe Ocean, va fi ajuns să debarcheze întregă pe insulă și să dea piept cu forțele Spaniolilor.

Judecând din cele ce se scriu și se vestesc prin diare, situația în care se află Spaniolii e foarte critică, aprópe desperată. Escadra lui Cervera este închisă în portul dela Santiago; ea nu mai pôte face nimic, decât cel mult să ajute armatei spaniole de pe uscat a apăra orașul contra năvălitorilor, și să formeze piedecă flotei americane, care ar voi să străbătă în port. Întrarea acestui port este atât de îngustă, încât numai câte-o corabiă pôte să circule prin ea.

Dér chiar decă Santiago ar cadé, Americanii vor trebui — pentru a pune domniă desăvèrșită pe insulă — să pórte lupta cu Spaniolii la Havanna și în provinciile sudice. Când și aceste puncte vor fi căcut în mâinile lor, atunci ei pot să serbeze triumful deplin. Pôte că acest triumf să nu formeze, decât cestiune de câte-va zile. Corăbiile Americii sunt mult mai bune, decât ale Spaniei, și tunurile ei sunt mult mai puternice și mai perfecționate.

Tot această se pôte dice și despre armările americane de pe uscat. Nu vite-

jia yankeilor, care de fapt nu există, ci superioritatea armelor va învinge pe Spaniolii.

Decât sórtea Cubei, mai critică și mai desperată este sórtea insulelor Filipine. În zadar au sperat Spaniolii, că populația indigenă din această grupă de insule va sta în ajutorul lor în lupta cu Americanii. Am vèđut cum acești malajezi încreștinăți, în loc de-a rămâne fideli Spaniei, s'au dat pe partea șefului de bandă Aginaldo și ascultând mai bucuros de cuvintele acestuia și de banii promiși din partea admiralului american Dewey, s'au résculat pretutindén, ca să stîrpéscă pe Spaniolii, cari deja de 400 de ani stăpânesc Manilla tot așa ca și Cuba.

Ne sunt cunoscute masacrările comise de aceste bande résculate contra Spaniolilor. Seltăbăcia și cruđimile lor, ațitate și sprijinite de Americani, au făcut, ca Spaniolii și Europeanii să se refugieze în capitala Manilla, unde sunt torturați de fóme și de miseriă și unde înfricați de morțe așteptă în tot momentul ca malajezi turbăți să sfășie pe albi, dér mai ales pe Spaniolii, cari nu sunt apărați din nici o parte. O scire telegrafică din Madrid spune, că Americanii se pórta într'un mod nerușinat pe insulele Filipine. Este ne mai pomenit, ca forța armată a unui popor civilizat să dea mâna cu hordele seltăbice și să le ajute a masaca populația nevinovată.

Étă scirile mai noué despre résboi:

O scire telegrafică din Madrid cu data de 11 Iunie anunță din Havanna, că admiralul Sampson a bombardat din nou Santiago de Cuba. Bombardarea a durat 3 ore întregi. Trupele spaniole se aflau în bună poziție și au respins pe inamic, care s'a retras, fără a-i succede a debarca. Bombardarea n'a făcut stricăciuni.

Lui „Daily Telegraph“ i-se anunță din Viena, că Spania se află în ajunul unei mari crize. E neîndoios, că Spania va cere intervenția puterilor și în privința această guvernul spaniol a și făcut pași la Viena, dér i s'a răspuns, că guvernul austriac nu pôte lua inițiativa, deore-ce o intervenția din partea Austriei ar avé aparența, ca și când ea s'ar face numai în interesul reginei-regente. E probabil însă, că primii pași de intervenire îi va face Rusia.

Față cu această scire „Agenției Fabra“ i-se anunță din Madrid, că mișcarea pornită de presa din streinătate în interesul păcii, nu află ecou la Spaniolii. Mai mulți generali și-au dat părerea, că Spania pôte să supórte résboiul cuban încă doi ani, de aceea e lucru zadarnic a-se vorbi de pace. Guvernul spaniol n'a primit dela puteri nici o propunere, și decă ar primi, ar refus-o declarând, că Spania este decisă a purta résboiul până la fine.

SCIRI ULTIME.

Viena, 13 Iunie. Foile anunță, că deputația austriacă pentru cvotă a propus 36.6% pentru Ungaria. Deputația ungară însă nu află acceptabilă propunerea această.

Petersburg, 13 Iunie. „Novoie Vremia“ dice, că față cu procederea agresivă a Angliei în China, Rusia va răspunde prin o acțiune foarte energică.

New York, 13 Iunie. O telegramă din Kingston anunță, că Americanii au debarcat în portul Guantanamo (câteva miluri spre ost dela Santiago), unde au arborat stindardul american.

Medic român în Karlsbad.

Medic universal

Dr. Romulus L. Crăciunu

Medic clinic în spitalul univers imp. reg. din Viena (clinica D-lui consilier de curte Prof. Neusser). Specialist pentru morburile interne. Medic al asociațiunii pentru îngrijirea studenților morboși din Viena. Protector: Majestatea Sa împératul etc etc.

Ord. din 1 April până în 1 Octomvree dela órele 6—9 a. m. și 3—5 p. m. în Mühlbadgasse casa „Schwarzes Ross“. 23

Literatură.

Din „Biblioteca teatrală“ edată de „Societatea pentru crearea unui fond de teatru român“ au apărut până acum următoarele patru broșuri: 1) **Sore cu plôia**, comedia într'un act de *Iosif Vulcan*, însoțită de un prolog în versuri. Personele din această piesă sunt reprezentate prin 7 dame și 6 bărbați. Scena se petrece la băile dela Mehadia în timpul present. Prețul 20 cr. (plus 3 cr. porto.) — 2) **Idil la țără**, comedia într'un act localisată de *Maria Baiulescu*. Personele sunt reprezentate prin 3 dame și 6 bărbați. Prețul 20 cr. (plus 3 cr. porto.) — 3) **Biletul de tramvai**, comedia într'un act de *Gr. Măruneanu*. Personele sunt reprezentate prin 2 bărbați și 2 dame. Acțiunea se petrece în București în timpul present. Prețul 15 cr. (plus 3 cr. porto.) — 4) **Un om buclucaș**, comedia într'un act, localisată de *Maria Baiulescu*. Personele sunt reprezentate prin o damă și cinci bărbați. Scena se petrece în apropiere de București. Prețul 20 cr. (plus 3 cr. porto.) Tote aceste piese se pot procura dela librăria proprietară N. I. Ciurcu, cum și dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov.

Toaste pentru tot felul de persoane și ocaziuni, de *Tit. V. Gheaja*, spiritual la institutul de corecțiune din Gherla. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.).

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 11 Iunie 1898.

Renta ung. de aur 4%	121.15
Renta de corone ung. 4%	99.—
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost. f. emis.	119.75
Bonuri rurale ungare 4%	97.—
Bonuri rurale croate-slavone	97.75
Impr. ung. cu premii	158.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	139.50
Renta de argint austr.	101.85
Renta de hârtie austr.	101.80
Renta de aur austr.	121.35
Losuri din 1860.	141.54
Acții de-ale Băncei austro-ungară	913.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	401.95
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	369.25
Napoleondori	9.52
Mărci imperiale germane	58.82 1/2
London vista.	120.—
Paris vista	47.50
Rente de corone austr. 4%	101.50
Note italiene.	44.32 1/2

Cursul pieței Brașov.

Din 13 Iunie 1898.

Banota rom. Cump.	9.48	Vënd.	9.50
Argint român. Cump.	9.44	Vënd.	9.46
Napoleond'ori. Cump.	9.50	Vënd.	9.51
Galbeni Cump.	5.65	Vënd.	5.70
Ruble Rusesei Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	58.70
Lire turcesci Cump.	10.70	Vënd.	10.75
Scris. fone. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

Nr. 3366—1898.

PUBLI CAȚI UNE!

referitoare la măsurarea dărei de câștig Clasa III, până la finea anului 1898.

Oficiul de dare orășenesc, publică spre generală cunoștință, că On. direcțiune de finanțe c. r. ung. din loc cu decisiunea din 6 Iunie 1898 Nr. 17069—98/III-a a trimis la oficiul de dare orășenesc conspectele, care conțin taxele de dare după câștig, care cade asupra acelor contribuabili, cari au început vre'un comerț nou și nu sunt taxați de mai înainte, ce au a plăti până la finea anului 1898.

Aceste conspecte în sensul §-lui 18 Art. de lege XLIV din anul 1883 stau la dispoziția respectivilor,

8 zile, adică din 10 Iunie a. c. dela 8—12 ore a. m. se pot vedea la oficiul de dare orășenesc, ca ori și cine referitor atât la persoana lui cât și a altuia să se informeze cum este taxat, ca având eșă facă vre-o observație, să o potă face.

Aceste observări se pot preda în restimp de 8 zile, ce sunt espuse conspectele la vedere, în scris la direcțiunea de finanțe c. r. ung., mai târziu la comisia de taxarea dărei în casa statului.

Totodată cu acesta se aduce la cunoștință și zilele în care se pertractează taxarea dărei după câștig clasa III de către comisia respectivă. Aceste pertractări se țin în fiecare zi dela 7—12 ore a. m. în sala de ședințe cea mică din stat, unde contribuabilii, având a face obiecțiuni contra taxărei, le pot valida ori personal, ori prin pleni-potenți proveđuți cu procură.

Taxarea dărilor va urma în ordinea următoare, care nu va fi de loc schimbată, și anume:

Sâmbătă, în 18 Iunie 1898, dela postul 1—56 al conspectului de evaluare:

Dulgherii, aurarii, tâmplarii, birjarii, friseurii, bărbierii, cismarii, pantofarii, arhitectii, antreprenori, strungarii, nășiparii, pictorii de firme, pictorii lustritorii, văpsitorii, ștrefari, mōșele, producenți de candite și de halva, cărăuși, fotografi, posesori de băi de vane.

Luni, în 20 Iunie 1898 dela postul 57—99 al conspectului de evaluare:

Fabricile de mobile, săpunari și lumânari, posesori de firestreuri, fabricanți mărfurilor de țesături, neguțatori de cânepă, peșce și brânzătură, vëndători apelor minerale și de pepeni, neguțatori de pome și produse, vândători articolelor de decorațiune și siderografe, negoțatori și furnisori de victualii, negoțatori de anticități, tapiserii, neguțatori de mobile, de haine, articole de modă pentru femei și de lipscănie, neguțatori de băcănie, vëndători articolelor de acid carbonic, urloierii.

Marți, în 21 Iunie 1898, dela post 100—147 al conspectului de evaluare:

Sfârnarii, cărciumari, cărciumari acordați, restaurateuri, neguțatori de vin en gros și en detail, posesorii de cărciume, dătatori de cost, posesori de cafenele.

Miercuri, în 22 Iunie 1898, dela post 148—192 al conspectului de evaluare:

Fabricanți de flori artificiale, grădinari, lăcătuși, mașiniști, fauri de bicycle, zidari, pardositorii, betonieri, tipografii, librării, vëndători de cărnuri afumate, salamierii, îngrășitori de rimători, stabilimentele de fpălat, orologieri, posesori școlilor jroebeliane, pitari, vëndători de prășituri.

Joi în 23 Iunie dela postul 193 până la 219 al conspectului de evaluare:

Croitari, croitorii hainelor de femei, curățitori de pete, turnători de aramă, căldărari, advocați, executori judecătorești, antreprenori regulărei canalurilor, comiși agenți, institutele de plasare, instructori de clavire, instructori de musică, musicanți de țigani, posesori de dulapuri și musee, circuvariete, actori, posesorii șetrelor dărei la tir, vëndători de tutun, acei ulteriori conșignați, mai departe reuniunile și antreprenoratele supuse ascernerii socotelelor publice.

Brașov, 8 Iunie 1898.

1—2. Oficiul de dare orășenesc.

A N U N C I U R I
(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrisei administrațiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădēmēt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Admi. istr. „Gazeta Trans.“

Tergul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 8 Iunie de 45,039 capete, la 9 Iunie au intrat 256 capete și au eșit 426 capete rămânând la 10 Iunie un număr de 1,869 capete.

Se noteză marfa: ungurască veche grea dela —.— cr. până la —.— cr marfă ungurască tinără grea dela 57. 1/2 cr. până la 58.— cr. de mijloc dela 57.— cr. până la 58.— cr. ușoră dela 58.— cr. până la 58. 1/2 cr.

Lucrări de legătorie de cărți.

Wilhelm Haydecker
legător de cărți, și lucrător de galanterii,
Brașov, Strada Porții Nr. 22.

Recomandă Onoratului public dela oraș și dela sate

Legătoria sa de cărți,

ce există de 14 ani cu cel mai bun renume și este mult mărită și din nou arangiată cu 9 mașini diferite.

Se efectueșc tôte lucrările ce cad în sfera legătoriei de cărți, dela cea mai simplă carte de școlă legată, până la cea mai fină legătură de lux în piele, catifea, mătase, pluș, pânză etc. eșecutând cât se pôte de bine și de esact.

Având lucrători de tôte specia escelent pregătiți, acēșta legătoria de cărți pôte se eșecute iute și fôrte ieftin tot ce se pôte cugeta mai bun în acēște lucrări.

Lucrări de galanterii, passepartout, cartonage etc. în tôte eșecutiunile posibile.

Despărțēmēt deosebit pentru legarea cărților comerciale, protocoalelor pentru autorități și oficiilor comunale, cu un personal anume instruit pentru acēșta; cel mai durabil și cel mai practic mod de legat.

Tipăresce inscripțiuni pe pantlici de cununii și la stéguri etc.

WILHELM HAYDECKER,

legător de cărți,

Strada porții Nr. 22.

Strada porții Nr. 22.

ABONAMENTE

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni	3 fl. —
Pe șese luni	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șese luni	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 franci.
Pe șese luni	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a șcie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.